

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 23. marec 2000 števil. 12 (3058) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Koordinacijski odbor za novelizacijo zakona

Na svoji seji 20. marca se je ožji odbor Koordinacijskega odbora koroških Slovencev izrekel za vložitev predloga za spremembo zakona o narodnostnih skupnostih v Avstriji. O tem predlogu je potekal tudi pogovor s parlamentarko Terezijo Stojsić.

Poleg tega je Karel Smolle predlagal sprejetje novega memoranduma z zahtevami slovenske narodne skupnosti do države, saj je od zadnjega minilo že nekaj desetletij (od 1955). S to nalogo naj bi poverili izkušene juriste.

Združitev Podobnikove SLS in Peterletove SKD

15. aprila se bosta Slovenska ljudska stranka (Podobnikova SLS) in Slovenski krščanski demokrati (Peterletova SKD) združili v enotno stranko. Ta dolgo napovedovana poroka je dnevno predmet številnih razprav in ugibanj na slovenski politični sceni. Ožji vodstvi obeh strank vsak dan usklajujeta nove dokumente in sporazume, a kot kaže, je odprtih vprašanj veliko. Tako tistih finančne narave (dolgove ima SLS) kot kadrovske. Na programskem področju odprtih vprašanj očitno ni. Kdo bo novi predsednik in kako se bo stranka imenovala, kako bo vodena enotna blagajna bodoče najmočnejše desne stranke v Sloveniji; to pa so že konkretna vprašanja, ki jih nikakor ne morejo uskladiti. Jasno je le, da od 15. aprila dalje ponujajo odstop ministri, ki so v vladi dr. Drnovška, ker bo SLS izstopila iz koalicije. To bo povzročilo: a) ali oblikovanje nove manjšinske vlade, b) odstop dr. Janeza Drnovška in preostanka vlade, c) predčasne volitve.

Združitev v »ljudsko krščansko stranko« v volilnem letu v Sloveniji bo imela daljnosežne posledice. Gre za razpad vladne koalicije s strani tistih, ki se ustijo, da gradijo mostove (brata Podobnik), v bistvu pa spravljajo državo v krizo, ki je danes še ni mogoče natančno napovedati.

A. K.

Pogovor je tekel tudi o obletnici plebiscita. Znano je, da so pritiski s strani deželne vlade precejšnji, da naj bi slovenske organizacije sodelovale pri praznovanju desetega oktobra. Preden pa bodo organizacije zavzele stališče, je treba počakati odgovor deželne vlade, na

katero so bile naslovljene nekatere zahteve glede krajevnih tabel in finančne ureditve glede otroškega varstva. Obe politični in kulturni organizaciji ter inštituta pa bodo skupno preverili možnost predstavitve bilance sožitja v preteklih osemdesetih letih.

DOBRLA VAS – SRČNO IN ODPERTO Ob tradicionalnem Jožefovem sejmu, pretekli teden v Dobrli vasi, je tamkajšnje kulturno društvo »Srce« tudi na stečaj odprlo vrata lepo obnovljenega kulturnega doma.

Foto: Štukelj

PREBLISK

Zavel je ostrejši veter, je rekla Terezija Stojsić ob svojem obisku na Koroškem. Ta ostrejši veter seveda že krepko čutimo, čeprav jih je dovolj med nami, ki nasedajo padalskim akcijam dobrosrčnosti, darilem v obliki drobtin in slovenski spakodranščini, in jim je celo všeč. Bolj malo pomislijo, da ni nič zastoj in v smislu »konsenza« se bo od manjšine pričakovalo, da odstopi tu in tam od svojih načel (če jih še ima, seveda). Morda naj bi tu in tam kako dejavnost ukinila, ker – roko na srce – ni »tržno uspešna« ali pa ni več »v koraku s časom«.

Tudi v politiki na najvišji ravni ne uspeva načelo »rama ob rami« ali po nemško Schul-

terschluß, pa naj bi pri nas? Vse preveč je raznih in različnih težišč, za katere se potegujejo tudi zastopniki manjšine vsak po svoje in ki skušajo izigrati svoje adute vsak preko svojih vezi in poznanstev. Ena od možnosti delovanja proti tem silnicam je prav gotovo

O enakopravnosti

koordinacijski odbor; če ga bo kdo poslušal, jasno.

Ampak borbo za enakopravnost se gremo lahko samo tako dolgo, dokler bomo imeli sami še kaj hrbtnice. Ni potrebno, da se ravno ljubimo med seboj, zmeniti pa se bomo morali, in to resno.

S. W.

SPD »RADIŠE«
vabi na premiero komedije

»Peepshow«

(Markus Köbeli)

v kulturnem domu na Radišah
v soboto, 25. marca 2000,
ob 19.30

Igra domača igralska skupina
Prisrčno vabljeni!

VOLITVE V GOSPODARSKO ZBORNICO

Kdo bo zmagovalec?

Prihodnji ponedeljek in torek bodo podjetniki in podjetnice izvolili svoje novo zastopstvo v Gospodarski zbornici. Pričakovati je napet dvoboj med Gospodarsko zvezo (VP) in svobodnjaki. Socialdemokrati (FWV) pa lahko postanejo jeziček na tehtnici pri izvolitvi novega predsednika v tem gremiju.

Na volitvah se potegujejo tri velike grupacije in nekaj imenskih list za 953 mandatov, na izbiri pa je 3.300 kandidatov in kandidatke, število volilnih upra-

vičencev pa je 27.587. Pri zadnjih volitvah leta 1995 je Gospodarska zveza (VP) osvojila 8.602 glasov (49,41%) in 504 mandate (53,06%), svobodnjaki (RFW) 6.155 glasov (35,35%) in 322 mandatov (33,89%), Socialdemokrati (FWV) pa 1.890 glasov (10,86%) in 89 mandatov (9,37%). Imenske in strokovne liste so dosegle 764 glasov (4,39%) in 35 mandatov (3,68%). Velik udarec za Gospodarsko zvezo na preteklih volitvah je bila izguba absolutne večine.

Glavni kandidat Socialdemokratov Peter Schellander si pričakuje vsaj 10 odstotkov glasov. Zahteve te skupine pa so: davčna reforma, olajšave pri podelitvi obrti, prestrukturiranje GZ v moderno podjetje, enakopravnost podjetnic in socialno primerne pristojbine.

Na socialdemokratski listi pa kandidirajo tudi nekateri koroški slovenski podjetniki: Werner Findenig, Franc Gasser ml., Janko Ogris ml., Katja Kupper, Toni Miksche in Franc Rutar.

Mathias Krenn od svobodnjaške frakcije je zelo optimističen in računa celo z močnim prirastkom glasov. Svobodnjaki odklanjajo večkratne pristojbine članov in članic GZ.

Sedanji predsednik Gospodarske zveze Franz Pacher, ki je šele lani nasledil dolgoletnega predsednika Franza Koflerja, se zaveda nevarnosti s strani svobodnjakov in računa z močnim Haider-efektom. Zagovarja močno GZ pod okriljem Gospodarske zveze. Ali bo obdržala večino v zboru predstavnikov (Vollversammlung), pa dejansko še ni jasno (44 (VP), 23 (FP) in 9 (SP)). Vsekakor bodo volitve v GZ napete kot že dolgo ne.

P.S.: V četrtek, 23. marca, bo v Celovcu v veliki dvorani GZ diskusija z glavnimi kandidati, začela pa se bo ob 19. uri. M. Š.

SPD »GORJANCI« vabi na

vigredni koncert

v ljudsko šoli v Kotmari vasi
v nedeljo, 26. marca 2000
ob 14.30

Sodelujejo:

- MePZ slovenske gimnazije
 - ljudska šola Kotmari vasi
 - otroška skupina
 - trio in MePZ Gorjanci
- Prisrčno vabljeni!

**Vaja
zbora**

Vinko
Möderndorfer
KOMEDIJA

GOSTOVANJE
SLOVENSKEGA
LJUDSKEGA
GLEDALIŠČA
CELJE

sobota, 25. 3. 2000, 19.30

Farna dvorana
Železni Kapli

Prireditelj: SPD »Zarja« in SPZ

Papeževo kesanje za številne napake Cerkve in poziv k spravi v baziliki svetega Petra v Rimu je izzvalo polemike o krivdi posameznikov in krivdi Cerkve kot institucije. Iz sedemdeset strani dolgega dokumenta z naslovom »Spomin in sprava: Cerkev in napake preteklosti« je razvidno, da Cerkev ni prosila za oduševanje v svojem imenu, temveč v imenu neimenovanih posameznikov, storilcev grehov.

Cerkev bo tako še naprej ostala »sveta«, očiščena grehov njenih »sinov« pa bo – kot pravijo – trdnjša za izzive prihodnosti. Žal odnos do tistega, kar danes Cerkev povzroča skrbi – pravica do abortusa, verska brezbržnost, etični relativizem – ne izkazuje nikakršne težnje po modernizaciji in sestopi s pozicije vsemočnega razsodnika. Pa tudi na to, da so bile napake, za katere se – sicer ne v svojem imenu – kesa, lahko storjene le v imenu katoliške vere, je Cerkev pozabila.

Najnovejši cerkveni dokument kot peto od šestih kategorij grehov, katerih se je cerkev želela očistiti, vsebuje tiste, ki jih je Cerkev storila v procesih proti čarovnicam. Na grmadah so sežgali na tisoče moških in žensk, vendar je bila večina – zaradi katoliške spolne morale – ženskega spola. Opravičilo v imenu tistih, ki so pisali inkvizicijske zakone in kurili grmade, še ni opravičilo ženskam zaradi vsega, kar jim je krščanska Cerkev storila v času svojega obstoja.

O tem, kako je krščanstvo antični in judovski odnos do spolnosti, žensk in življenja nasploh pod vplivom stoikov in gnostikov preinterpretiralo v krščansko spolno moralo, iz

KOMENTAR

Irena Destovnik

katere se bodo zahodni moški in ženske še dolgo izvijali, je na temelju ponovnega in natančnega branja izvirnih spisov pisala Uta Ranke Heinemann. Ugotovila je, da je bil Jezus prvi in hkrati zadnji prijatelj žensk v Cerkev, kar naj bi v tistem času vzbujalo začudenje in dvom. Njegovi nasledniki ga v odnosu do žensk žal niso posnemali,

Majhni in veliki grehi Cerkve

pa tudi večino njegovih misli so si narobe razlagali.

S filozofskimi nauki stoikov se je spolnost vedno bolj izenačevala z zakonsko zvezo z namenom oploditve, gnostiki pa so v oblikovanje krščanske spolne morale vnesli svoj skrajno pesimistični odnos do spolnosti, sovražnost do vsega telesnega in poveljevanje devištvu. Žal so odnos do žensk s hudimi pravnimi posledicami oblikovali tudi še danes spoštovani misleci – med njimi Sveti Avguštin v 5. stoletju – ki so trpeli zaradi fobij pred ženskami. Še danes velika avtoriteta Tomaž Akvinski je sovražstvo do spolnosti in žensk v 13. stoletju še nadgradil s ponovno oživitvijo bioloških Aristotelovih misli.

Aristotelov stavek, ki bi pravzaprav moral vzbuditi bolj sproščen odnos do spolnosti – da je spolni akt naraven akt, ki da je človeku skupen z živalmi – je povzročil, da so vse v zvezi s spolnostjo porinili v sfero živalskega, poniževalen odnos do žensk pa uteme-

ljevali z njeno naravno manjvrednostjo. Michael Müller je v svoji knjigi Grundlagen der katholischen Sexualethik mnenja, da je razen gnostične filozofije v antiki, ženskam največ škode prineslo prav nemejeno povzemanje aristotelovske biologije v 13. stoletju.

Samo ena ženska je bila v očeh moških teologov vredna vsega spoštovanja, to je bila devica Marija, takšna, kakršno so si sami izmislili in si s tem »zameglili pogled na žensko kot

tako in na pojem ženskosti, če so le-tega sploh kdaj poznali«. Moški teologi so ustvarili brezspolno žensko, katere edina naloga je biti roditeljica. Katoliška Cerkev še danes ne dovoli ženskam, da bi opravljale božjo službo, da bi smele uživati v spolnosti kot taki in da bi smele z uporabo kontracepcije ali z abortusom same odločati o številu otrok. Še v šestdesetih letih 20. stoletja so morale ženske po porodu otroka pred ponovnim vstopom v cerkev biti očiščene. Že menstrualna kri je veljala za nečisto, za še bolj nečisto pa je veljala kri ženske, ki je rodila, saj so jo povezovali še z mesečnostjo.

Koliko stoletij bo moralo še preteči, da se bo v Cerkev res kaj spremenilo? Institucija Cerkve se je očistila grehov posameznikov, ki so zagrešili grehe, velike že na prvi pogled. Krivda Cerkve za njen stoletja trajajoč nespremenjen odnos do žensk pa je na videz neopazno vpeta v vse pore vsakdanjega življenja vseh nas – tako žensk kot moških.

10 LET DVOJEZIČNE TAK

Šola s pogledom v prihodnost

Preteklo sredo je bilo v poslopju edine Dvojezične trgovske akademije v Celovcu in v Avstriji zelo praznično. K jubileju so prišli čestitati visoki častni gostje, med njimi predstavniki šolske oblasti, ministrstva, direktorji drugih šol, celovski župan Harald Scheuchner, generalni konzul RS Jože Jeraj, deželni glavar Jörg Haider, starši in drugi.

Dijaki in dijakinje so skupno s profesorskim zborom pripravili bogat slavnostni spored, ki

slovenske denarne ustanove. K uspešnemu delovanju in razvoju te Dvojezične trgovske akademije, ki je edinstvena v Avstriji, veliko prispevajo učitelji in učiteljice z zavzeto ravnateljico Majo Amrusch-Hoja, šolske oblasti, partnerji iz gospodarstva in ne nazadnje dijak sami.

Spomini na ostre napade ob ustanovitvi šole s strani nemškonalnih krogov in sodbodnjakov še niso pozabljeni,

Telekonferenca s prominentno udeležbo je bila nekaj posebnega na slavnostni prireditvi

Foto: Štukelj

je obsegal kulturne, kontemplativne točke, predstavljen je bil videofilm o prehojeni poti te izobraževalne ustanove in razne prezentacije. Veliko pozornost je zbudila telekonferenca s pobrateno šolo v Belo Horizonte v Braziliji. Številna publika je ta medialni spektakel sledila po ekranu v avli šole. Prenos sta gmotno omogočila Telekom Austria in Zveza-Bank, ki se je prav tako vključila v video prenos in predstavila bančne usluge in dejavnosti te pomembne

čeprav Haider danes to skuša prikazati v drugi luči. Njegove čestike v slovenščini pa so predvsem pri mlajši publiki izzvale smeh, ploskanje in žvižganje.

Dvojezična trgovska akademija z inovativnim učnim načrtom ima danes brez dvoma velik pomen pri izobraževanju gospodarskih kadrov slovenske narodnostne skupnosti. Šolo pa odlikuje še posebej njena naravnost in skupni alpe-jadranski gospodarski prostor. M. Š.

DUNAJ

Občni zbor »Iniciative manjšine«

Pretekli petek je v dunajskem študentskem domu »Korotan« bil občni zbor organizacije »Iniciative manjšine«, ki se v svojem podnaslovu imenuje in se s tem že hkrati vsebinsko pojmuje kot »platform for minorities in Austria«, se pravi kot glas in govornica manjšin v Avstriji, ne omejeno zgolj na avtohtone jezikovne, narodnostne in kulturne manjšine – ki so v njej seveda tudi zastopane – marveč tudi za priseljence, migrante, begunce, duševno in telesno prizadete soomeščane v Avstriji, ki praviloma nimajo svojih lobijev in branilcev, ki pa tu živijo in bi radi tukaj živeli naprej.

To sožitje si je zapisala organizacija »Iniciativa manjšine« na svojo zastavo, ki jo lahko že ponosno nosi kakih dobrih deset let in velja medtem kot ena najuspešnejših »ngo«, se pravi »nedržavnih organizacij«, ki se zavzemajo za enakopravno, tolerantno in resno sožitje v državi sredi Evrope, ki je prav v sedanjih časih soočena z vedno hujšimi primeri kse-

nofobije in širjenja sovražstva do tujcev s strani tiskarskega bulvarja in političnega plevela.

Na vse to je v svojih pozdravnih besedah opozorila tudi predsednica organizacije dr. Ursula Hemetek, ki je delegatka v svojem delovnem sporočilu za pretekli dve leti od zadnjega občnega zbora lahko predložila dokaj uspešen delovni program, ki je imel dva viška. Eden je bil nedvomno izvedba prve mednarodne poletne visoke šole na temo »Manjšine in mediji« s skupno 34 udeleženci iz Avstrije, Nizozemske, Nemčije, Češke, Slovaške in Madžarske in ki se je končala tako uspešno, da bodo prireditve – pod novim delovnim naslovom – ponovili v letošnjem letu.

Drugi višek je bila organizacija potujoče razstave pod imenom »Ob začetku je bil Kolarič« Plakati proti ksenofobiji in rasizmu iz treh desetletij, ki tematsko spominja na kampanjo izpred tridesetih let z imenom »I has Kolaritsch - du hast Kolarič, warum sogn sie zu dir

Tschusch?« (Starejši bralci se bodo teh plakatov takratne Caritas verjetno še spominjali). Ta potujoča razstava se je vsakega zelo obnesla, saj se zanjo zanimajo šole in druge izobraževalne ustanove od Predarlške do Gradišanske, kakor je poudarila Hemetekova.

Druga težišča delovanja Initiative so glasilo »STIMME von und für Minderheiten«, ki izhaja pod uredništvom dr. Hakana Guersesa štirikrat na leto. Novost je, da je v zadnjem letu to glasilo navzoče tudi v radiu in sicer v »radio orange« (na Dunaju na frekvenci 94,0 vsak drugi torek med 20.00 in 21.00 uro) ter na Koroškem v radiu Agora vsako drugo nedeljo.

Knjiga »O du mein behindertes Oesterreich«, ki jo je izdala celovška založba »Drava« sodi v serijo »Wege zu Minderheiten« in se ukvarja s tematiko telesno in duševno prizadetih in služi lahko tudi kot servisna pomoč. V pripravi je knjiga o položaju homoseksualcev v Avstriji, ki bo prav

tako izšla v založbi »Drava«. Za tirolsko sekcijo »Iniciative manjšin«, ki se posebno ukvarja z migranti nekdanje Jugoslavije in bosanskimi begunci, je govoril podpredsednik organizacije dr. Michael Oertli. Težišče preteklega obdobja je bilo seznanjanje med umetniki iz Sarajeva in Tirolske oziroma Innsbrucka, ki so se medsebojno obiskali in nameravajo ta kulturni spored in kulturno izmenjavo tudi nadaljevati.

Volitve v novi odbor so pokazale le nekatere nepomembne spremembe, kot predsednica je bila potrjena dr. Ursula Hemetek, prav tako tudi njen podpredsednik dr. Michael Oertli. Dr. Helga Mračnikar je zaradi poklicne preobremenitve na lastno željo zapustila odbor, ostaja pa kot voditeljica založbe »Drava« v ozkem stiku z organizacijo. Od koroških Slovencev je v odboru zastopan dr. Vladimir Wakounig, za glavno-poklicno osrednjo sekretarko je odbor ponovno določil dr. Cornelijs Kogoj.

Več in vedno aktualno se lahko informirate preko interneta na strani: www.initiative-minderheiten.at F. Z.

Slovenija spreminja telefonske številke

30. marca bo v Sloveniji začel veljati nov sistem v telefoniji. To pomeni, da bodo skoraj vse telefonske številke spremenjene, spreminjajo pa se tudi omrežne skupine. Sedaj je 12 omrežnih skupin (061, 062 ...) v bodoče pa jih bo samo šest. Vse telefonske naročniške številke bodo sedemmestne, številke omrežnih skupin pa dvoestne. V Sloveniji se bo dejansko spremenilo 800.000 telefonskih števil. Ker bi se radi izognili nevšečnostim, so sistem postavili tako, da bo možno tja do novembra klicati po starem ali novem sistemu.

Pri Telekomu so odprli tudi brezplačno telefonsko številko (086 98 98) za informacije o spremembah. Če pa želite izvedeti spremembo sami, potem je to možno najhitreje in tudi na brezplačni številki odzivnika, če vtipkamo v Slovenijo na 086 in omrežna skupina + stara telefonska številka.

A. K.

Poslanka Zelenih v avstrijskem državnem zboru Terezija Stojsić je predsednica parlamentarnega odbora za človekove pravice ter članica odbora za človekove pravice in za begunce pri Svetu Evrope. Skozi vsa leta njenega političnega delovanja so manjšine njena posebna skrb in naloga. Kot Hrvatice z Gradiščanskega ji je to področje še posebej blizu.

Gospa Stojsić, se je delo za Zeleno v parlamentu z novo koalicijsko vlado kaj spremenilo?

V bistvu ne, saj smo bili v opoziciji že prej in smo tudi zdaj. Spremenil se je samo odnos do »partnerja« v opoziciji, kajti zdaj so v tej vlogi socialdemokrati. Treba je reči, da se v svoji novi vlogi še niso povsem znašli, da niso še našli pravih mehanizmov. Vendar pa si pričakujem s te strani več konstruktivnega sodelovanja kot pa je bilo to nekoč mogoče s svobodnjaki, s katerimi v bistvu nismo našli nobene skupne osnove.

Že prej ste v pogovoru omenili, da je zavel ostrejši veter. V kakšnem smislu?

TEREZIJA STOJSIĆ NA OBISKU PRI SV

Zavel je ostrejši veter

No, če si ogledamo samo načela, ki so podlaga za koalicijsko pogodbo med ÖVP in FPÖ, potem je odstavek, ki zadeva človekove pravice in manjšine silno vprašljiv. Sicer se koalicija deklarira za te pravice, vendar je koncept izrazito nacionalističen. Glede avtohtonih manjšin se koalicija izreka za »pozitivne ukrepe v izvajanju zakona o narodnih skupnostih in členu 7 ADP, na primer prilagoditev pravnega standarda položaju na Koroškem«. To pa bi seveda pomenilo tudi znižanje standarda in to izjavo razumem kot resno grožnjo. Grožnja obstaja že v tem, da naj bi vztrajali na obstoječem stanju. Če manjšine nimajo možnosti razvoja in napredka, če kdo zagovarja stagnacijo, potem pomeni to hkrati nazadovanje. To ve vsak, ki se vsaj malo ukvarja z manjšinsko problematiko. Manjšine je treba podpirati tako finančno kot tudi pravno. Obstoj že prej ni bil zagotovljen, mirovanje pa pomeni številčno upadanje pripadnikov manjšin.

Po drugi strani pa koalicija povezuje ratifikacijo Evropske listine za regionalne in manjšinske pravice, ko gre za pravice manjšin v lastni državi, s tako

Poslanka Terezija Stojsić

imenovanimi »staroavstrijskimi manjšinami« v tujini in zahteva podporo njihovih zahtev in interesov. To povezavo vidim kot politično napoved, saj je iz tega razbrati težnjo po nekakšni reciprociteti, ki je nevzdržna.

Državno poročilo o položaju manjšin v zvezi z Okvirno konvencijo o varstvu nacionalnih manjšin naj bi oddali do 1. julija letos

Torej se lahko pripravimo na poslabšanje položaja?

Da bi to lahko zagotovo potrdili, je treba počakati na vladne predloge, ki jih še ni. Vendar se po teh načelnih izjavah da to brez nadaljnega sklepati. Zato bo moja naloga za bližnjo bodočnost v tem, da se zavzamem za novelizacijo zakona o narodnih skupnostih, da vložim na primer pritožbo zaradi slovenščine kot uradnega jezika. SPÖ se še ni izjasnila, predvidevam pa bolj skupno nastopanje. Tudi glede določila o državnem cilju (Staatszielbestimmung) se bo ta stranka morala dokončno izjasniti. Doslej je veljalo: mi bi že, a ÖVP noče.

Edina dokumenta vseevropske narave, ki govorita o zaščiti manjšin, sta Listina o regionalnih in manjšinskih

jezikih ter Okvirna konvencija za zaščito manjšin. Kakšne so težnje za enotna evropska pravila v tej zadevi?

V Svetu Evrope, kjer je 41 držav članic, se je treba najprej truditi tam, kjer so manjšinske pravice res pod vsakim standardom, in skušati zagotoviti vsaj osnovne pravice, pomagati pri oblikovanju zaščite manjšin predvsem v novih državah.

Kaj pravite k sankcijam Evropske unije in o zahtevah po skupnem nastopu proti EU?

Seveda je precej takih akcij pretiranih in krivičnih in Avstrija res še ni FPÖ. Problem pa ni Haider, problem je celotna FPÖ. To je rasistično naravna stranka, sovražna tujcem. Zahteva po podpori koalicije pa je naravnost skurilna: opozicija naj bi prevzela odgovornost za dejanje, ki ga je storila ljudska stranka! Vendar pa bi bilo treba s sankcijami bolj diferencirati. Vendar je moj cilj in cilj Zelenih jasen: življenjsko dobo te vlade je treba skrajšati na najmanjšo mogočo dobo in za to je treba uporabiti vsa demokratična sredstva!

Hvala za pogovor!

Kako hitro je minilo dvajset let. Kot da je bilo včeraj, se spominjam srečevanj s Karlom Prušnikom-Gašperjem, pokončnim človekom bistrega uma, razsodnih besed, svobodoljubnega duha, uporu predanim predsednikom Zveze koroških partizanov, funkcionarjem Zveze slovenskih organizacij, zavzetim vodjem slovenskih lovcev na Koroškem.

Dvajset let je minilo, odkar so dijaki tedanjega dijaškega doma SŠD stali na častni straži ob njegovi rakvi v kotmirski mrliški vežici in ko se je ob njegovem pogrebu zgrnila nepregledna množica nekdanjih soborcev, protifašistov, prijateljev, lovcev in drugih. Tedaj levica menda še ni bila tako daleč od desnice, v narodovem življenju so še veljale zasluge v odporu.

In kakor da je bilo včeraj, so se tudi v nedeljo zbrali na svečanosti ob njegovi 20-letnici smrti številni tedanji in na srečo tudi mlajši protifašisti. Spomin na Gašperja torej živi!

Nedeljsko svečanost je začel zdajšnji že tretji predsednik Zveze koroških partizanov Peter Kuchar. Kot Kapelčan, torej soobčan Karla Prušnika-Gašperja, ki je bil doma pri Wölfnu v Lobniku, je opisal njegova mladostna leta, prosvetno delovanje v domačem društvu »Zarja«, upiranje Dolfušovemu avstrofašizmu, zapor, poskus aretacije leta 1942 in njegov pobeg, organiziranje oboroženelega odpora koroških Slovencev v tesnem sodelovanju s Pavlom Žaucerjem-Matjažem, njegovo delovanje v Osvobodilni fronti za Koroško in povelje grenke izkušnje z Angleži, ko je moral zaradi govora ob grobu od Angležev umorjene pred-

SPOMIN NA KARLA PRUŠNIKA-GAŠPERJA

Bil je zgled narodove upornosti

sednice slovenske mladine Malke Oraže-Tatjane spet v karlaški zapor.

Kuchar o sedanji situaciji: »Pečat boja koroških Slovencev na ozemlju nekdanje Ostmark je vtisnjen v ustavne te-

zvez precej stikov z lovci v Sloveniji. Zamisli sodelovanja z lovci preko meje je botrovala tudi želja, da bi se ta slovenski naravoljubiteljski stan preveč ne ponemčil. Organiziral je slovenske lovce in ustanovil

umestila Karla Prušnika-Gašperja in izpostavila njegovo videnje za današnji čas. To je podkrepila z recitacijo pesmi Andreja Kokota Le kaj naj storim?

Aktualne za razumevanje sedanjega političnega stanja so ob

Del širše Prušnikove družine

melje druge avstrijske republike. Zato smo še posebej ogorčeni nad oživiljanjem fašizma in nacizma, katerega izvor sta bili vedno nestrpnost in intoleranca!

Karel Prušnik-Gašper je seveda rasel v naravi in zato tudi ni nenavadno, da je bil z njo tako tesno povezan. V partizanih je bil lovec iz potrebe po preživetju, a nikdar iz strasti po vplenanju divjadi. Po vojni je imel preko svojih odporniških

društvo. Tako je dal močno osnovo sedanjemu Klubu prijateljev lova. Predsedoval mu je vse do svoje smrti. V tem smislu je ob spominski svečanosti spregovoril in se Gašperju zahvalil sedanji predsednik slovenske lovske bratovščine na Koroškem Frac Kumer.

Odmeven govor je imela predsednica Slovenskega prosvetnega društva »Gorjanci« v Kotmari vasi Danica Hanuna. Opisala je odpor koroških Slovencev, vanj pravilno

Prušnikovem spomeniku besede predsednika Zveze slovenskih organizacij Marjana Sturma: »Nacionalistična mržnja je po letu 1945 – seveda na drugačen način – spet začela zastrupljati ozračje. Spet je bila tarča napadov slovenska narodna skupnost in še posebej vse žrtve nacizma in uporniki proti nacizmu. Storiteli zločinov so se postavljali v vlogo žrtve ali komajda v vlogo izvajalcev nekih ukazov, žrtve pa naj bi bili storiteli.

S tem političnim trikom se je v avstrijskem družbenem življenju za desetletja usidral položarski in kompromisarski odnos do polpretekle zgodovine. In šele na tej osnovi se je mogel razvijati desni populizem, ki je za svoj pohod na Koroškem zlorabljal manjšinsko vprašanje.

Sturm je še poudaril Prušnikovo odprtost in zglednost do tedanje mlajše generacije, ki se je vključevala v politično delo koroških Slovencev.

Celotni spominski slovesnosti ob obletnici Prušnikove smrti v Kotmari vasi so dali v prvi vrsti pečat zbrana Prušnikova družina, čudovit pogled proti jugu na njegove ljubljene Karavanke, recitacija Tončija Shlapperja Župančičeve pesmi Kororan v srcu ter seveda občuteni pevski vložki Mešanega pevskega zbora bilčovske »Bilke« pod vodstvom zborovodkinje Irene Kosmač.

V Prušnikov, našega prvoborca spomin so se po svečanosti mnogi srečali še pri Miklavžu v Bilčovsu.

J. R.

Predsednica SPD »Gorjanci« Danica Hanuna

RAZSTAVA V DEŽELNI VLADI

Znamenja Karla Vouka

Pod geslom »Znamenja« se Karl Vouk predstavlja v Galeriji koroške deželne vlade. Kot umetnik postavlja znamenja, izraža svoje umetniško prepričanje in svoje zmogljivosti, ki naj služijo srečanju z umetnikom in svetom, ki ga obdaja. Umetnost Karla Vouka se naslanja na simboliko krščanske in drugih pomebnih religij, njegova umetniška pisava pa je univerzalna in usmerjena v kozmopolitizem. Pri srcu mu je zgodovina razvoja človeštva, nastanek pisave in slike ter iskanje univerzalnih arhaičnih oblik, kar daje pečat njegovi likovni umetnosti.

Otvoritveno svečanost sta kulturno popestrila Maja Haderlap, ki je brala starejše in novejše pesmi v obeh deželnih jezikih, in kitarist Janez Gregorič. Razstavo je odprl deželni glavar Jörg Haider.

M. Š.

Foto: Stukelj

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Prometni vrh brez oprijemljivih sadov

V petek, 10. marca, je v Šmihelu nad Pliberkom zasedala prometno-načrtovalna skupina »jug«. Tema posveta je bila prometna infrastruktura Koroške, Štajerske in Slovenije. Kar na začetku naj bo povedano, da srečanje ni prineslo pričakovanih rezultatov. Nasprotno: petkov strokovni posvet v Šmihelu je samo potrdil, da sta Štajerska, predvsem pa Koroška bolj kot kdajkoli poprej oddaljeni od zaželenih in pričakovanih infrastrukturnih pospeškov na področju prometnih vez.

Vzrok za to nerazveseljivo ugotovitev je bila informacija navzočega infrastrukturnega ministra Michaela Schmidta, da je zvezni deželi Nižji Avstriji s pravnimi ukrepi uspelo najmanj za tri do pet let, po vsej verjetnosti pa za več kot deset let, zaustaviti gradnjo predora pod Čemernikom/Semmeringom. Zato, tako Schmidt, je odredil takojšen konec vseh gradbenih del v sondirnem predoru, ker bi sicer dal potuho največji črnogradnji v državi. Samo vrtanje sondirnega predora pod Čemernikom/Semmeringom je doslej požrlo več kot milijardo šilingov. Osem milijard šilingov, ki bi jih sicer investirali v nadaljnjo gradnjo tega predora, hoče minister Schmidt nameniti infrastrukturnim projektom na Štajerskem in Koroškem, nikakor pa ne na Dunaju ali v Nižji Avstriji. Ali bo to šlo tako lahko, kot si predstavlja, bomo šele videli. Dejstvo je namreč, da je dunajski podžupan Goerg že zahteval, da mora Schmidt del tega denarja investirati tudi na Dunaju.

Če bo od osmih milijard sploh večja vsota, govora je o

2,1 milijarde šilingov, dejansko šla na Koroško, je prav tako vprašljivo. Kajti ko so v petek izbirali možne projekte za izboljšavo prometne infrastrukture na Koroškem, je predlogov bilo menda kaj kmalu konec. Ker pač Korošci razen cestne obvoznice Velikovca, popravkov pri železniških prehodih v Celovcu in gradnje protihrupnih zidov niso vedeli, ali niti niso zmogli, v bistvu kaj več zahtevati, res ne moremo govoriti o uspešnem posvetu.

Če ima hudič mlade, potem jih ima po navadi več. Kajti s tem, da je propadla gradnja predora pod Čemernikom/Semmeringom, je tudi gradnja predora pod Golico/Koralmtunnel pod vprašajem. Nositelj obeh projektov je namreč družba Hochleistungsbahn AG (HL-AG), stoddotno hčerinsko podjetje avstrijskih zveznih železnic.

Skozi predor pod Golico/Koralmtunnel naj bi peljala visokozmogljivostna železnica od Dunaja preko Gradca na Koroško in od tam proti Italiji. A ta načrt ima več pomembnih napak: predor pod Golico šele načrtujejo, torej še sploh ni jasno, kje in kako bo speljan. Proga na koroški strani do Celovca je že projektirana, in še letos naj bi na odseku Stari Dvor pri Grabštanju-Celovec simbolično zasadili lopate. A od Celovca naprej pa je potek trase še popolnoma odprt. Sicer je več koridorjev v programskem shemizmu, dokončno določeno pa še ni nič. Celo status Celovca oz. vključitve glavnega kolodvora je popolnoma odprt. Zato je pred dnevi celovski župan Scheucher od HL-AG zahteval, da visokozmog-

ljivostna železnica ne sme obiti Celovca glavnega kolodvora in da mora ta vlak obvezno obstati tudi v Celovcu.

Vsem tem trdim dejstvom navzlic sta koroški deželni glavar Haider in njegova štajerska kolegica Klasnic naglašala nemajno solidarnost obeh dežel pri zahtevi, da je treba zgraditi železniška predora pod Čemernikom/Semmeringom in pod Golico/Koralmtunnel. Zato bosta obe deželi od zvezne vlade zahtevali, naj sprejme sklep o občem gospodarskem interesu obeh projektov in ju s tem istovetiti z ostalimi nujnostnimi projekti v državi. Doslej da pri teka 85 % državnih financ v prometno-infrastrukturne projekte drugod po Avstriji in zgolj 15 % na Koroško in Štajersko. Pod novo vlado, tako tiho upanje obeh dežel, in ko pristojni minister Schmidt prihaja s Štajerske, naj bi se razmerje bistveno spremenile v njun prid.

Bojkot

S tem, da lahko ena zvezna dežela s pravnimi postopki nedogled bojkotira projekte nadregionalnega pomena, se Koroška in Štajerska, pa tudi minister Schmidt nočejo spoprijazniti. Zato v uradih obeh deželnih vlad že načrtujejo možno tožbo pri Evropskem vrhovnem sodišču proti odločbi vlade Nižje Avstrije. Klasniceva je prepričana, da bo pritožba uspela, češ predora pod Čemernikom/Semmeringom ni mogoče preprečiti. Pa tudi minister Schmidt zahteva spremembo pravnega vrednotenja v tej smeri, da imajo projekti nadregionalnega in federativnega pomena večjo težo

Pesnici Maja Haderlap in Ilma Rakusa

MUSILOVA HIŠA

Soočenje s pesnicama

V Musilovi hiši je v okviru »Begegnung 2000 – srečanje 2000« 14. marca prišlo do dejanskega zanimivega srečanja. Pesnici in pisateljici Maja Haderlap iz Celovca in Ilma Rakusa iz Züricha sta poročali »o vsebini v svojem jeziku«.

»Moj jezik in jaz« je bil podnaslov večera, ki ga je Ilma Rakusa spremenila v »moji jeziki in jaz«; to so madžarščina, slovenščina, italijanščina, francoščina, ruščina in seveda nemščina, slednja kot njen edini aktivni literarni jezik. Doraščala

je namreč kot hčerka Madžarke in Slovenca na Madžarskem, v Sloveniji in v Trstu.

Maja Haderlap je govorila o svojih dveh jezikih, o jeziku otroštva in mladosti, tesno povezanim z jezikom in izkušnjo stare mame in o jeziku intelektualnega zorenja. Oba jezika pa sta predmet nenehne borbe, ki se bori za osvajanje enega ali drugega. Ustvarjalni proces se dogaja ob poskusu razmejevanja in preprečevanja prehajanja jezikov. To pomeni napor, pač borbo.

hem

Besede in glasovi iz ust dijakov in bobnov za mir

Foto: Stukelj

SLOVENSKA GIMNAZIJA

»Mir je, če se ljudje razumejo«

Organizacija Združenih narodov (OZN) je leto 2000 proglasilo za leto miru. Po vsem svetu so pretekli torek dijaki in dijakinje izvajali akcije »Kultura za mir«, ki jo podpira tudi Evropska komisija. Pretekli torek so v avli Slovenske gimnazije dijaki in

dijakinje 2. C razreda (vodja projekta razredničarka Hema Česnovar) z besedo in bobnanjem zavzeto opozarjali, kako važno in potrebno je ohraniti mir v razredu, šoli, doma, deželi in drugih državah sveta.

Učenke in učenci v pesmih in z bobni izrazili svoje poglede in misli o miru in prizadevanja za njegovo ohranitev. Istočasno pa je bila na to temo na ogled razstava slik.

M. Š.

od deželnih interesov. Zelo previden je bil minister Schmidt glede gradnje predora pod Golico. Po njegovem je popolnoma odprto, ali bo ta predor zgotovljen in dograjen pred predorom pod Čemernikom/Semmeringom. Kdor tozadevno daje prognoze, ravna neseriozno, je menil minister.

Pogovora v Šmihelu se je udeležil tudi zastopnik slovenske vlade, državni sekretar Grinfeld. Pozorno je sledil razpravi in v pogovoru za Slovenski vestnik poudaril, da bo Slovenija sedaj pač pospešeno gradila mednarodno železnico, magistralo Ukrajina-Madžarska-

Slovenija-Italija, ki naj bi v nekaj letih povezovala vzhodno Evropo s pristaniščem Koprom in Italijo. Grinfeld ni zanikal, da bi visokozmogljivostni železnici pod Golico in Čemernikom bili določena konkurenca mednarodni železnici skozi Slovenijo.

Kakorkoli že, na Koroškem se zavedajo, da brez primerne prometne naveze na mednarodno železniško magistralo skozi Slovenijo pač ne bo šlo. V primeru, da bi propadli varianti pod Golico in Čemernikom, bi vsaj ta naveza bila rešljiva bilka, da Koroška prometno, infrastrukturno in gospodarsko ne bi spet zdrsnila na stranski tir.

HODIŠE

SPD »Zvezda« povezuje s pesmijo

Kar šest skupin, in sicer oktet Hodiše, dekliška skupina 1. gimnazije iz Maribora, nonet Vasovalci iz Žirovnice, zbor Lorenzo Perosi iz Fiumicella, vokalni ansambel Kärnten iz Celovca, ženski kvintet Višarje iz Ukeve in Ljubljanski oktet so minulo soboto v hodiški ljudski šoli sooblikovali koncert »Pe-

sem združuje – Gesang verbindet – Il canto unisce.« Prireditelj je bilo krajevno Slovensko prosvetno društvo »Zvezda«, prireditev pa je podprla občina.

SPD »Zvezda« se že nekaj let zelo zavzeto in tvorno trudi za dobre stike preko državnih in jezikovno-etničnih meja in za prijateljstvo vsaj med pevci

in pevkami. Ta naloga ni enostavna in zahteva obilo požrtvovalnosti in odločnosti, kajti politične nepravilnosti, na primer trenutna uradna podoba Avstrije, seveda mečejo hladno senco na to plat društvenega dela. To je v svojem pozdravu potrdil tudi hodiški župan Oleschko, ko je izrazil upanje,

da bo Avstrija zdajšnji težavni položaj čim bolj prestala. Zato so koncerti, kakršen je bil sobotni, tem bolj pomembni, saj pomagajo krepiti mednarodne stike. Društvu »Zvezda« se je zahvalil za izvedbo pevskega srečanja.

No, v dvorani in na odru o komplikacijah diplomatske narave ni bilo kaj dosti sledu, saj si je po eni strani ta prireditev pridobila že precej javnega priznanja, po drugi pa je društvo »Zvezda« seveda poskrbelo za

prijetno počutje sodelujočih, ne glede na njihove potne liste.

V pesmi in besedi so se prepletali jeziki in ta šop z alpsko-jadranskih livad je občinstvo in nastopajoče v enaki meri navdušil, saj so zbori peli tudi pesmi drugih narodov in s tem pokazali svojo odprtost za drugo pevsko izročilo. Med posameznimi bloki je povezovala M. Novak. Za vezno besedilo je izbrala pesmi koroških slovenskih pesnikov in pisateljev, domačega župnika Lovra Kasslja, Janka Messnerja, Franca Merkača in Valentina Polanška. Za dober tehnični potek in ustrezno ozvočitev je poskrbela skupina pod vodstvom Mihe Dolinška.

V društvu »Zvezda« vedo, da delajo na temeljih, ki so jih položili prejšnji rodovi. V zahvalo in priznanje njihovem delovanju se je društvo spomnilo med drugim lani umrlega kulturnega delavca, zborovodje in organista Foltija Pavliča. V nedeljo, na Jožefovo, je bila v farni cerkvi društvena maša, ki jo je s svojim petjem polepšal Ljubljanski oktet. *m. b.*

Dekliška skupina iz Maribora

Ljubljanski oktet

OBIRSKO – OD PLIBERKA DO TRABERKA

V službi spoznavanja in prijateljstva

Prvi nastop v okviru ljubiteljske koncertne revije »Od Pliberka do Traberka«, ki jo letos prirejajo že triindevseti, je bil preteklo soboto pri Kovaču na Obirskem. Kulturni večer domačih in umetnih pesmi so oblikovali zbori iz Slovenije in Koroške, in sicer: »Šentanelški pavri« (vodi Mitja Šipka), MePZ »Ludvik Viternik« (Marjan Gerdej), MoPZ »Štefan Čaki« (Peter Slanič), MoPZ »Kralj Matjaž« (Hannes Koschutnik) in MoPZ »Valentin Polanšek«, ki ga od leta 1993 dalje vodi Božo Hartmann.

Predsednik Slovenske prosvetne zveze in domačega kulturnega društva Gustav Brumnik je v pozdravu izrekel dobrodošlico nastopajočim zborom in številni publiki. To tradicionalno srečanje pevskega zbora je označil kot pomembno za medsebojno spoznavanje, vzpostavljanje in utrjevanje stikov tu in onstran meje.

»Šentanelški pavri« so res svojevrsten zbor, kajti člani

zboru pojejo štiri, petglasno in izključno po ustnem izročilu in brez not. Pobudnik skupine pa je bil znani skladatelj in zbiratelj ljudskih pesmi Luka Kramolc. V njihovih pesmih odmevajo davni časi, romantična ljubezen in življenje na vasi. Zbor je tudi že izdal zgoščenko pesmi po ustnem izročilu. Prav izvirno so zapeli nekaj teh pesmi, »Moj pobič je z gornega kraja«,

»Tako tiho jo je prcaplal« in druge.

Nenehni napredek v kakovosti pevskega delovanja je prijeto podkrepil na koncertu MoPZ »Kralj Matjaž«, ki letos slavi 20-letnico svojega obstoja (»Pisemce«, France Marolt, »Pijmo bratci vince«, Matija Tomc itd.).

MePZ »Ludvik Viternik« iz Mežiške doline je bil ustanovljen pred desetimi leti na pobu-

do nekaterih pevcev in pevk. Zbor goji predvsem domače, narodne pa tudi umetne pesmi (»Dober večer lubo dakle«, U. Vrabec, »Roža na vrtu zelenem cvete«, Slavko Mihelčič).

Moški pevski zbor »Štefan Čaki« deluje prav tako že 20 let. Najraje pojejo manj poznane ljudske pesmi in pa tudi umetne (»Bistra reka«, ruska narodna, »Vse najlepše rožice«, Emil Adamič).

Med vrhunske zборе koroških Slovencev se je v zadnjih letih povzpел domači zbor »Va-

lentin Polanšek«, ki ga je bil ustanovil pred dvajsetimi leti rajni kulturni delavec Valentin Polanšek. Z ubranim in lahkotnim petjem so pevci navdušili publiko in bili kategorija zase (»Puebeč sem star šele 18 let«, Slavko Mihelčič, »Planika«, Rado Simoniti in druge). Po koncertu je znani zborovodja Tone Ivartnik nastopajočim zborom še podelil odličja.

Pevsko srečanje je izzvenelo v prijetni in veseli družbi, ob okusnem golažu, dobri kapljici, kramljanju in petju. *M. Š.*

Šentanelški pavri Mitje Šipka

Mešani pevski zbor »Ludvik Viternik«

Viktor Rogy pred sporno inštalacijo

KAVARNA OM

Umetniški upor proti vladi

Portreti članov avstrijske vlade, okrašeni z brčicami á la Charlie Chaplin (morda spominjajo še na koga drugega?) ter Haiderjeva podoba, obdana z obrnjenimi kljukastimi križi, trenutno krasi okno nevsakdanje kavarne OM v Celovcu. Lastnica kavarne Isabella Ban in njen življenjski tovariš Viktor Rogy – oba sodita med celovško avantgardo – s to enkratno akcijo izpovedujeta svoj odpor proti trenutni avstrijski vladi. Portrete članov vlade sta vzela iz časopisa »Der Standard« in jih ustrezno povečala na

prozorno folijo, Rogy pa jim je prislikal brčice in pričesko.

Jasno, da takšna umetniška akcija ni mogla ostati dolgo prikrita in med prvimi, ki se je ogorčeno oglašil v javnosti, je bil celovški župan Harald Scheucher. Trdil je, da to ni umetniška akcija, ampak podel napad na zvezno vlado. Zahteval je odstranitev portretov. Medtem pa je umetniška akcija, ki je že prerasla v inštalacijo, spravila na plan tudi policijo in pravosodne organe. Policaji, »bili so izjemno olakani« (citat Rogy), so morali pre-

veriti vse okoliščine, državno tožilstvo se nagiba k mnenju, da ne gre za delovanje v smislu nacistične agitacije, deželni glavar Haider pa je napovedal tožbo zaradi blatenja časti. Zanimivo je, da so tako silno občutljivi prav tisti, ki sami nimajo nobenih pridržkov, ko gre za žalitve in podtikanja.

Ban in Rogy se ne bosta dala ugnati v kozji rog. Dejala sta, da bojo portreti ostali tam, kjer so. To je pač njun protest proti sedanjosti vladi. V celovški mestni hiši pa menda že preverjajo možnost, da bi Isabelli Ban odpovedali najemniško pogodbo za kavarino. Lastnica lokala oziroma poslopja je občina Celovec. *wafra*

PRIREDITVE

ČETRTEK, 23. 3.

- ŠMIHEL, Farna dvorana – KPD Šmihel
- 17.00 Aroma-Bazar. Predavanje v nemškem jeziku. Vodi Christine Walter-Sherana
- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k
- 19.30 Clean Clothes Party – Die ganze Welt im Kleiderschrank. Informacije o modi, ekologiji

PETEK, 24. 3.

- ČEPIČE, Pri Juenni – Strojni krožek Podjuna
- 19.00 Občni zbor
- SELE-KOT, Ljudska šola – SPD Herman Velik
- 19.00 Lovčeve sanje. Videofilm Franca Kropiuniga
- ŠMARJETA, Farna dvorana – KD Šmarjeta-Apače, Univerza Celovec, Katoliška prosveta
- 19.30 Videofilma »O saneh« in »Kruh iz črne kuhinje«. Predvaja: dr. H. Maurer-Lausegger

SOBOTA, 25. 3.

- BAČE, Družina Kargl – SKD Jepa-Baško jezero
- 19.00 Predstavitev knjige »Jurij Trunk med Koroško in ZDA«. Predst. dr. Matjaž Klemenčič
- RADIŠE, Kulturni dom – SPD Radiše
- 19.30 Premiera »Peepshow«, komedija. Igra domača igralska skupina
- ŽELEZNA KAPLA, Farna dvorana – SPD Zarja in SPZ
- 19.30 Komedija »Vaja zbora«. Gostuje: SLG Celje

NEDELJA, 26. 3.

- ŠMIHEL, Farna dvorana – KPD Šmihel
- 11.00 Lutke »Janko, Metka in Pavliha«
- ŽITARA VAS, Kumst – SPD Trta
- 14.00 Redni občni zbor
- KOTMARA VAS, Ljudska šola – SPD Gorjanci
- 14.30 Vigredni koncert
- SELE, Farni dom – KPD Planina
- 14.30 Komedija »Opalo ima vsakdo rad«. Gostovanje iz Horjula

PONEDELJEK, 27. 3.

- TINJE, Katoliški dom
- 19.30 Odprtje razstave: Micheal Bouvetier iz Francije

TOREK, 28. 3.

- CELOVEC, Evropska hiša – Club tre popoli
- 19.30 Predavanje »Vključitev Slovenije v Evropsko unijo iz vidika avstrijskih in slovenskih odnosov«, pred. dipl. inž. Jože Jeraj

TINJE, Katoliški dom

- 19.30 Predavanje: Koroška gradbena umetnost. Pred. dr. W. Deuer

SREDA, 29. 3.

- ROŽEK, Ljudska šola – KD Peter Markovič
- 20.00 Iz prakse otroškega in mladinskega zdravnika, dr. M. Sienčnik

ČETRTEK, 30. 3.

- ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
- 19.00 Predavanje: Kulturni menedžment pri kulturnih društvih. Predava dr. Gerald Gröchenig
- PLIBERK, Župnišče
- 19.30 Kinder stark machen – zu stark für Drogen. Pred. v nem.

DEŽELA KOROŠKA (BIRO ZA NARODNO SKUPNOST) V SODELOVANJU
Z URADOM ZA KULTURO MESTA ŠMOHOR, SLOVENSKO PROSVETNO ZVEZO
IN KRŠČANSKO KULTURNO ZVEZO PRIREJA

Kulturni teden koroških Slovencev Šmohor/Hermagor 2000

Nedelja, 2. aprila 2000, ob 18. uri:

svečana otvoritev osmega kulturnega tedna v mestni hiši; glasbeni okvir: MePZ »Danica« iz Šentprimoža; zatem v srednji dvorani odprtje razstave del Franza Wiegeleta z Bistrice na Zilji

Torek, 11. aprila 2000, ob 10. uri: musical »Konferenca živali« (Erich Kästner), ob 19.30 v srednji dvorani mestne hiše: literarni večer, bereta Florijan Lipuš in Engelbert Obernosterer

Sobota, 15. aprila 2000, ob 19. uri, v farni cerkvi: kantata psalmov »Žena in mati« (Alojz Rebula, Jože Ropitz)

Petek, 5. maja 2000, ob 19. uri, v Heimatmuseum Möderndorf/Modrinja vas: odprtje razstave »Noša in oblačilna kultura pri Zilji«, Narodopisni inštitut Urban Jarnik in KKZ; o ledinskih imenih predava Franz Wiegele; glasbeni okvir družina Zwitter iz Zahomca

Rožanski izobraževalni teden

Petek, 24. 3., 19.30, Šmarjeta, farna dvorana; dr. Herta Maurer-Lausegger: videofilma: »O saneh« in »Kruh iz črne kuhinje«

Petek, 24. 3., 19.00, Sele-Kot, ljudska šola; Franci Kropiunik: videofilm »Lovčeve sanje«

Sobota, 25. 3., 19.00, Bače, pri družini Kargl; dr. Matjaž Klemenčič: Predstavitev knjige »Jurij Trunk med Koroško in ZDA«

Nedelja, 26. 3., 14.30, Sele, farni dom; komedija »Opalo ima vsakdo rad«

Sreda, 29. 3., 20.00, Rožek, ljudska šola; dr. Matjaž Sienčnik: Iz prakse otroškega in mladinskega zdravnika (v nemščini)

Četrtek, 30. 3., 19.00, Šentjanž, k&k; dr. Gerald Gröchenig: Kulturni menedžment pri kulturnih društvih

Petek, 31. 3., 20.00, Hodiše, sejna dvorana v gradu: predstavitev pesniške zbirke »Sadovi večerne zarje« (avtor Lovro Kaselj)

Petek, 31. 3., 20.00, Škofiče, društvena soba nad Posojilnico; dr. Dušan Schlapper: Spoznavanje, diagnoza, terapija ter prevencija raka na črevesu

Petek, 31. 3., 18.00, Rožek, Galerija Šikoronja; Janja Zikulnig: Posredovanje umetnosti »Približevanja«

Sobota, 1. 4., 20.00, Hodiše, Grajska štala; monodrama »Lep pozdrav, Štefka«; igra: Dunja Wutte

Sobota, 1. 4., 20.00, Šentjakob, farna dvorana; komedija »Vaja zbora«

Sobota, 1. 4., 20.00, Bilčovs, pri Miklavžu: gledališka predstava »Der Gewissenswurm« (v nemščini)

(se nadaljuje)

PRAZNUJEJO! Gabriela Ur-

bantschitsch z Obirskega – 50. rojstni dan; Mihi Schellander v Kovičah pri Bilčovsu – 75. rojstni dan; Rudi Kunet iz Šentjakoba – osebni praznik; Dunja Wutte iz Železne Kaple – rojstni dan in god; Štefan Hribar iz Železne Kaple – rojstni dan; Matilda Sadovnik iz Globasnice – dvojni praznik; člani društva upokojencev Šentjakob: Pepca Stornik, Fini Amruš in Jozej Sticker – rojstne dneve; Pepca Čertov s Šajde – rojstni dan in god; Jozi Oraže z Borovnice – rojstni dan in god; Franci Sadolšek iz Železne

LEŠE pri Šentjakobu, pri Gabrijelu – Sindikalni levi blok

20.00 Diskusijski večer s kandidatom za volitve v delavsko zbornico Andreo Kerschbaumer in Manfredom Großom (ÖGB)

PETEK, 31. 3.

ROŽEK, Galerija Šikoronja

18.00 Predavanje: Posredovanje umetnosti »Približevanja«. Predava: Janja Zikulnig

HODIŠE, v gradu – SPD Zvezda

20.00 Sadovi večerne zarje. Predstavitev pesniške zbirke. Avtor Lovro Kaselj

ŠKOFIČE, Društvena soba nad Posojilnico – SPD Edinost

20.00 Spoznavanje, diagnoza, terapija ter prevencija raka na črevesu. Predava dr. Dušan Schlapper

SOBOTA, 1. 4.

HODIŠE, Grajska štala – SPD Zvezda

20.00 Monodrama »Lep pozdrav, Štefka«. Igra Dunja Wutte

**SLOVENSKI
VESTNIK**

čestita!

Kaple – rojstni dan; Pepca Rogaunig z Radiš – 70. rojstni dan in god; Franc Kosmak iz Globasnice – 88. rojstni dan; Ljudmila Eržen iz Lovank – rojstni dan; Marija Krasnik

iz Dobrle vasi – rojstni dan; Lucija Wertjantz iz Škocjana – rojstni dan; Johan Wutte s Slovenj nad Globasnico; Marija Fido s Horc – rojstni dan; Leopoldina Sitter iz Šentjakoba – 75. rojstni dan; Janez Milač z Blata – 70. rojstni dan; Florjan Malle iz Šmarjete – 39. rojstni dan; Franc-Jozef Smrtnik iz Kort – rojstni dan; Matilda Krainz iz Žitare vasi – jubilejno obletnico; Gabriel Lipuš iz Celovca – rojstni dan; Egidij Wölcher z Rebrce – rojstni dan; Milena Pavlič z Obirskega – rojstni dan; dr. Franci Serajnik iz Celovca – rojstni dan; dr. Zdravko Velik iz Celovca – rojstni dan; Ana Kežar v Horcah – rojstni dan; Mirko Stukelj iz Vasje vasi – rojstni dan; Silvo Kumer z Blata pri Pliberku – rojstni dan; Gabi Partl z Mač – rojstni dan; mag. Rudi Vouk iz Dobrle vasi – rojstni dan; Ludvik Borovnik iz Borovelj – 75. rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tavriser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 23. 3. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 24. 3. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 25. 3. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 26. 3. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 27. 3. ■ 18.10 Kratek stik

TO 28. 3. ■ 18.10 Otroški spored

SR 29. 3. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 26. 3. ■ 13.30 ORF 2 • Ob 20-letnici smrti Karla Prusnika-Gašperja: »Ostanimo zvesti politični oporoki glavnega pobudnika upora koroških Slovencev« • Dijaki Kugyjevca razreda na obisku pri partnerski šoli Osoppo v Furlaniji • Pred kulturnim tednom Slovencev v Šmohorju: Literatura, glasba in likovna umetnost v poslopju deželne vlade • »Bobnajmo za mir«: Evropski dan otroške poezije na slovenski gimnaziji v znamenju prizadevanj za mir.

PO 27. 3. ■ 3.40 ORF 2 – Ponovitev 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-zurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklija

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 24. 3. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Zrcalo kulture 18.00 Otroški kotiček in par ugank 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Ta mera (pon.)

SO 18. 3. ■ 10.00 Bilanca stoletja – Tinjski pogovori: Teodor Domej: Solstvo in koroški Slovenici 11.30 Campus 12.00 Poročila 12.07 Crescendo 13.00 Svet je vaš 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: (pon.) Benjamin Teye 20.00 Yugo-Rock 23.00 Siesta

NE 26. 3. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: Paul Auster – Newjorska trilogija 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Po Koroškem 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Alpe-Adria: Radio Helsinki 20.00 Sunday Loops (DJ Nova, Sonja Spitaler) 22.00 For those about to Rock 24.00 Zrcalo kulture (pon.)

PO 27. 3. ■ 10.00 Kalejdoskop: 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe-Adria (pon.): Radio Helsinki 18.00 Otroški kotiček + Blazno resno o seksu 18.45 Poročila 19.00 Šport 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Šoja & Elster (pon.) Jew's harp 24.00 Glasba

TO 28. 3. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru: Tonči Sivec & Rudi Bartalot 18.00 Otroški kotiček in par ugank 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Šoja und Elster: Jewish harp II 20.00 Noche latina 21.00 Campus (pon.) 22.00 Literarna kavarna Radio Helsinki (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SR 29. 3. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Otroški kotiček 18.15 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Glasba

ČE 30. 3. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera 18.00 Otroški kotiček 18.15 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack tedna

BOROVLE

Slovo do Janka Oitzla

V petek, 17. marca 2000, smo se sorodniki, tudi lovski prijatelji, dobri znanci in sosede na boroveljskem pokopališču poslovili od preminulega Janka Oitzla. Rodil se je 12. oktobra 1911 na Bistrici v Rožu.

Bil je lovec, čebelar in združnik. Vsa leta je pomagal pri obnovi Posojilnice Borovlje in bil njen dolgoletni predsednik upravnega odbora. Zgodaj se je vključil v lovske vrste in bil vrsto let odbornik Kluba prijateljev lova. Ob slovesu v mrliški vežici je spregovoril in se pokojnemu zahvalil za njegovo vsestransko udejstvovanje predsednik upravnega odbora Posojilnice Borovlje dr. Franc Wutti. V imenu selskih lovcev je spregovoril Toni Olip. Predsednik Kluba prijateljev lova ek. sv. Mirko Kumer se je pokojnemu zahvalil in dejal: »Pokojni

Janko je imel veliko poznanstvo, s tem je veliko prispeval, da so se lovci tu in onstran Karavank spoznali in navezali dobre medčloveške vezi. Bil je kot njegov pokojni brat Ludvik zelo uspešen in priznan kinolog. Vsi, ki smo ga poznali, smo ga zaradi njegovega mirnega in prikupnega značaja, zaradi njegove strokovne sposobnosti in prijateljsko tovariškega vedenja zelo spoštovali. Ko se v naravi vidijo že znaki prebujanja in rasti, čeravno

še zima tu in tam kaže onemoglo moč, se mi zdi, da poлагamo danes zlat zrel klas materi zemlji v naročje, klas, ki je v dolgem zorenju obrodil stoteri pridelek. Dragi Janko! V imenu Kluba prijateljev lova se ti za vse, kar si v dolgih letih storil za našo organizacijo, za ugled slovenskih lovcev, za prijateljstvo in dobre nasvete ter zgledno lovsko vedenje iskreno zahvaljujem. Spočij se v domači zemlji, ki si jo tako ljubil. Naj te zelena vejica in znak naše povezanosti in zahvale spremlja v večnost«.

M. P.

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

Učni center pri Korošu v Jamnici

Koroške kmetije so praviloma hribovske in ne omogočajo ravno masovne proizvodnje hrane. Samo v Mežiški dolini je 650 kmetij, a le petina ima pogoje za pridelavo mleka in pitane govedi, je uvodoma postregel s podatkom mag. Jože Pratnekar, vodja Kmetijske svetovalne službe s Prevalj. Da bi se ohranilo podeželje in življenje po okoliških hribih, se tudi kmetijski svetovalci trudijo razvijati dopolnilne dejavnosti, ki bi dajale domačinom dovolj dohodka in omogočale zadovoljevanje socialnih potreb. Področja dogajanja so turizem, predelava mesa, mleka, sadja, peka krušnih izdelkov in podobno. Usmeritev je direktna prodaja pridelkov, zato bodo letos aprila meseca v občini Črna na Koroškem odprli tržnico z domačo ponudbo, brez posrednikov, pozneje tudi na Prevaljah, je dodal mag. Pratnekar, ki tudi sam kmetuje nad Mežico. Meni, da sredstev na osnovi projektov, ki jih država namenja podeželju (za objekte, naprave, komunikacije, izobraževanje), koroški župani še ne črpajo dovolj. Vendar pa se na področju izobraževanja dogaja vedno več; letos so z domačo agencijo za razvoj podeželja A. L. P. Peca pripravili deset tečajev, ki se jih udeležujejo predvsem mlajše gospodinjice s kmetij. Gre za šiviljstvo, predelavo lesa, kmečko arhitekturo, zdravstveno varstvo in

varstvo pri delu, tuje jezike ter pripravo tradicionalnih koroških in slovenskih jedi, podobno postreženih. »Odziv mladih je velik, saj narašča interes za dopolnilno dejavnost. Sami turisti vedno bolj iščejo mirno okolje in dobro hrano, a ponudba mora postati usklajena s standardi EU. Težava pa je, ker še ni urejene zakonodaje na področju dopolnilne dejavnosti«,

Urili so se v pripravi slovenskih ljudskih in seveda koroških jedi ter strežbi s pravo različnih pogrinjkov. Vedno pomembnejša postaja sama podoba kulinarčnih izdelkov. S pomočjo strokovnih učiteljev gostinstva so spoznali triinideset jedi in s seboj odnesli recepte za sestavo tridesetih jedilnikov, spoznavali so urejanje prostora, način strežbe,

Ob zaključku tečaja na Koroševih kmetij

je dejal sogovornik med obiskom zaključne prireditve udeležencev kulinarčnega usposabljanja na turistični kmetiji Koroš v zaselku Jamnica, nad Prevaljami. Pri Korošu, na nadmorski višini osemsto metrov, kjer je veličasten pogled na Peco, je vzorno urejena kmetija. Že več kot dvajset let se zakonca Jože in Marija Štern ukvarjata s turizmom. Razvijata stacionarni model, ki obsega preko dvajset postelj, saj imata raje mir. Zadovoljna sta z dohodkom; gospodar pravi, da je dohodek od postelje štirikrat večji kot ga prinaša krava. Zraven sodi tudi dobra kuhinja s potrebno opremo, kar je bil razlog, da je nedavno usposabljanje predvsem mladih s turističnih kmetij Mežiške doline potekalo ravno pri Korošu.

ob zaključku pa še prijetno presenetili s ponudbo številnih jedi na bifejski mizi. Dragocene bodo ostale izmenjane izkušnje in nova znanstva.

O različnih dopolnilnih dejavnostih turističnih kmetij je stekel pogovor z nekaterimi tečajnicami in povsod je kakšna posebnost. Ponekod se zadovoljijo s prodajo domačih dobrot, drugje sprejemajo le večje skupine ob koncu tedna, sicer se ukvarjajo z drugimi dejavnostmi. Želja nekaterih je imeti kmetijo odprtih vrat, drugi so predvsem gostinci ali pa že skoraj hotelirji s številnimi možnostmi preživljanja prostega časa; lahko bi rekli, da se mladi laže odločajo za delo na kmetijah tudi zaradi dopolnilnih dejavnosti.

S. Š.

KRIŽANKA

Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. oseba 6. nenadna slabost z izgubo zavesti 11. povečevalno steklo, tudi rastlina stročnica 12. vzdevek Goethejeve matere 14. kratica nekdanje dobrodelne organizacije v ZDA, ki je posebno po 2. vojni pošiljala obleko in hrano v Evropo 15. rimski pozdrav 16. bič 18. pripadnik starogermanskega naroda 19. italijansko ali angl. »ne« 20. čoln za pet oseb 22. italijansko »da« 23. zgodaj jutraj 24. arabski plemiški naslov 26. samoveznica, ki jo imajo moški okoli vratu 28. pokrivalo

za prikolicu tovornjaka 29. idealiziran prizor vsakdanjega življenja 30. žabe 31. hlev, štala 32. modra cvetica med žitom 34. HA 35. tisti, ki je kaj zagrešil 36. LO 38. začetnik, nov član 40. BE 41. neznanka v matematiki 42. kdor opazuje kvartanje in ga komentira 43. gora nad Bovcem 44. SN 45. govorilni orgna v ustih 46. nenaden močan glas 47. denarna enota v Sloveniji 48. majhna tabla

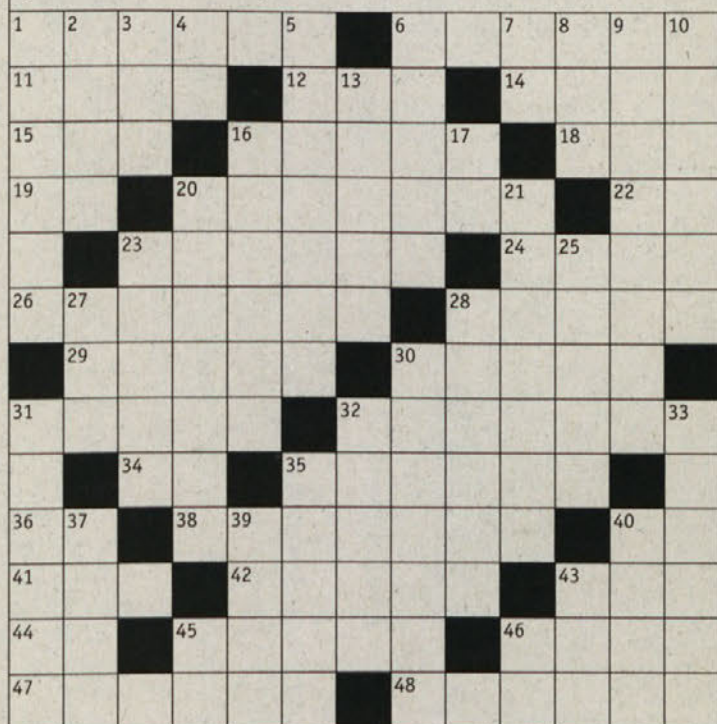
NAVPIČNO: 1. prispevek v časopisu 2. nasprotno od desno 3. eden od staršev 4. VA 5. umetna pesem za zbor s spremljanjem orkestra 6. domače žensko ime, oblika imena

Katarina 7. LU 8. okrajšava za »angleščina« 9. staro slovensko ime za januar 10. oblika krajšega, ironičnega literarnega dela 13. staro ime za Podjuno 16. dežela v Indiji 17. AE 20. vrsta opice z rdečim zadkom 21. glavno mesto Koroške 23. smrad, neprijeten vonj 25. oblika imena Matevž ali Matija 27. Rožanski izobraževalni teden 28. smernik 30. bolnišnica 31. kdor poje sam 32. pritrjen z žebli 33. slov. oblika imena Helena, žena kralja Matjaža 35. tekmovanje z vprašanji 37. odprtina v steni 39. odtенок rumene barve 40. prebivalec Brkinov 43. življenjska tekočina 45. pogovorna pritrdilnica 46. KL

Rešitev iz prejšnje številke:

Vodoravno: 1. ZAGREB 6. TOLEDO 11. ORIS 12. AMI 14. SKRB 15. BOB 16. AROMA 18. SEN 19. NN 20. PRIDNEŽ 22. VO 23. NADGRADITEV 25. KREPELO 27. MASA 28. IRINA 29. BANJA 31. ZVERI 32. ZANIKRN 34. DU 35. MALICA 36. SV 38. SLADICA 40. VS 41. TIR 43. UKANA 44. MIK 45. ODEON 47. JA 48. DELO 49. RAZPAD 50. REVČEK

Navpično: 1. ZOBNIK 2. ARON 3. GIB 4. RS 5. BARIGLA 6. TIMNA 7. LS 8. EKS 9. DREVESAR 10. OBNOVA 13. MODRO 16. ARDENI 17. AED 20. PAPIRUS 21. ŽIMNICA 23. NERED 24. TAJKA 26. RIV 29. BALINAR 30. ANICA 31. ZASTOR 32. ZADAJ 33. NASKOK 35. MAK 37. VIDA 39. LUNA 40. VILE 42. REZ 44. MEČ 46. OP 48. DV

PREDAVANJE

Skrivnosti Slovenije v slikah

Mohorjeva knjigarna v Celovcu in Slovensko planinsko društvo sta minuli teden vabila v Mohorjevo hišo na dia-predavanje znanega slovenskega fotografa Bogdana Kladnika z naslovom Skrivnosti Slovenije.

Bogdan Kladnik, fotograf in samouk, se je s trdim delom povzpел v vrh slovenske fotograf-ske srenje. Kot odličen poznavalec naravnih lepote Slovenije je izdal že vrsto knjig, ki so dragocen prikaz lepote slovenske zemlje. Nam gledalcem se je predstavil kot fotograf ekstremnih situacij z raznih območij, tako jamarstva, kanjona (plezanje po nepristopnih soteskah), jadralskega padalstva in gornišva.

Izredno lepe slike pravljice-kraškega podzemlja so nas še posebno pritegnile, ker tega pri nas na Koroškem skoraj ne poznamo, z izjemo pred nekaj

leti odprte Obirske jame, ki pa še ni tako znana. Kot posebno naravno redkost nam je predstavil presihajoče Cerkniško jezero. Posnetki tega bajnega kraja nam bodo ostali v nepozabnem spominu. Prav tako opevana bistra reka Soča z svojimi tolmu-ni, brzicami in športnimi dejavnostmi (rafting). Tudi mlajša alpinistična zvrst plezanja po nepristopnih brezni nas je zelo pritegnila, prav tako prikaz drugih krajevnih biserov Slovenije, ki smo jih bili priče občudovati na platnu.

Iz teh nekaj vrstic je razvidno, da so Kladniku odkrivanja neznane prave strasti, ki pa je za fotografa te vrste lahko tudi usodna. Kladniku pri odkrivanju naravnih lepote Slovenije želimo še nadaljnjih uspehov in lepa hvala za zgleden večerni užitek.

L. U.

NOGOMET/REGIONALNA LIGA

Hud in boleč poraz za »beli balet« – zamenjava trenerja

Kljub neprijaznemu in vetrovnemu vremenu se je v nedeljo zbrala lepa množica gledalcev in gledalk na stadionu v Trnju vasi.

fazi tekme niso našli linije, da bi bili kos hitrim in preračunljivim napadom gostov iz Labotske doline. Sicer je hitro in nepričakovano vodstvo domačinov v 4.

predstavi varovancev trenerja SAK Dinka Vrabca pomembne točke odnesel Wolfsburg.

Tekma je tudi pokazala, da moštvo sploh še ni uigrano, je brez samozavesti in upati je, da se bo to le izboljšalo, kajti naslednji nasprotnik je Pliberk, ki se prav tako bori proti izpadu kot SAK.

Na poraz je hitro reagiral odbor SAK in zamenjal trenerski duo Vrabec/Oraže. Od srede naprej upravlja trenersko delo nekdanja igralca SAK Marjan Velik in Miha Kreutz.

M. Š.

SAK: E. Oraže, Ogris, Zankl, A. Sadjak, Lučič, Kečan (68. Pajančič), Roy (75. Wieser), Šmid, R. Oraže (46. Eberhard); S. Sadjak, Muharemović
Rumeno-rdeči karton: Zankl (46.), Baumgartner (66.); **rdeči karton:** Kirisits (60.)

16. krog (25./26. 3.): Pliberk – SAK, WAC – Bad Bleiberg, Donau Linz – Hartberg, Zeltweg – Pasching, Spittal – Šentvid, Lienz – Voitsberg, Gratkorn – Wels

Regionalna liga

1. Bleiberg	15	11	2	2	33:8	35
2. Spittal	14	9	2	3	19:12	29
3. Pasching	14	6	7	1	21:12	25
4. Donau Linz	15	6	4	5	27:19	22
5. WAC	15	5	7	3	24:20	22
6. Šentvid	15	5	4	6	22:21	19
7. Hartberg	14	4	6	4	14:20	18
8. Wels	14	4	4	6	15:22	16
9. Pliberk	14	3	7	4	14:21	16
10. Zeltweg	14	3	5	6	14:18	14
11. Gratkorn	14	3	5	6	18:23	14
12. Voitsberg	14	3	4	7	13:18	13
13. SAK	15	3	4	8	18:30	13
14. SVR Lienz	15	2	7	6	14:22	13

Tudi Simon Sadjak (desno) ni mogel ubraniti nasprotnika

Foto: Štukelj

Žal je start domačega moštva, ki se je močno okrepljeno s tremi novimi igralci, popolnoma spodletel. Domačini v nobeni

minuti, gol je dal še najboljši igralec SAK Hasan Muharemović, obetalo uspeh, vendar je po 90 minutah in katastrofalni

SMUČANJE/SVETOVNI POKAL

Špeli so se izpolnile sanje

Minulo nedeljo je 27-letna Špela Pretnar na finalu svetovnega pokala v alpskem smučanju v Bormiju dosegla uspeh kariere. Po Roku Petroviču, Bojanu Križaju in Mateji Svet se je kot četrta Slovenka lahko veselila malega kristalnega globusa, ki ga prejme najboljši smučar sezone v posamezni disciplini. Blejka je letos dominirala v slalomu, saj je zmagala kar na štirih tekmah – skupno ima v svetovnem pokalu šest zmag – in na koncu z 19 točkami prednosti ugnala Francozinjo Christel

Saioni, najhujšo tekmo v tej sezoni. V Bormiu sta se brnastega globusa veselila tudi Vrhničanka Mojca Suhadolc v superveleslalomu in ljubljčan Matjaž Vrhovnik v slalomu.

Pretnarjeva je še po lanski sezoni razmišljala o tem, da bi končala kariero, a si je poleti po daljših počitnicah na srečo slovenskih ljubiteljev smučanja vendarle premislila. V dolgoletni karieri je Špela imela precej smole, saj je tako na olimpijskih igrah v Lillehammerju kot na lanskem svetovnem prven-

stvu v Vailu po najboljših vmesnih časih, prvič v superveleslalomu in drugič v slalomu, odstopila ter tako zapravila zlati kolajni. Hotela je študirati v ZDA, kajti za pridobitev tamkajšnje štipendije velja starostna omejitev. V svetovnem pokalu jo moti to, da je vedno zdoma, v avtomobilih ali na treningih, pa še na tekmah – z izjemo tistih v Mariboru, nemškem Berchtesgadnu in v Avstriji – skoraj ni gledalcev. Špela se kljub letošnjim uspehom in precejšnjemu zaslužku, še vedno ni odločila, ali bo nadaljevala s kariero tudi naslednjo sezono.

Damijan Toplak

TEKMOVALNI NAČRT POMLADI 2000

1. razred D

16. krog (25./26. 3.): Grebinj – Eitweg, Rikarja vas – Globasnica, Žitara vas – Klopini, Metlova – Šentlenart, Vovbre – Šmarjeta, Železna Kapla – Šmihel, Labot – Šteben
17. krog (1./2. 4.): Globasnica – Žitara vas, Šmarjeta – Železna Kapla, Rikarja vas – Metlova, Šmihel – Šentlenart, Šteben – Grebinj, Klopini – Labot, Eitweg – Vovbre
18. krog (8./9. 4.): Železna Kapla – Eitweg, Vovbre – Šteben, Labot – Globasnica, Grebinj – Klopini, Žitara vas – Rikarja vas, Šentlenart – Šmarjeta, Metlova – Šmihel
19. krog (15./16. 4.): Šmarjeta – Šmihel,

Eitweg – Šentlenart, Žitara vas – Metlova, Rikarja vas – Labot, Klopini – Vovbre, Šteben – Železna Kapla, Globasnica – Grebinj
20. krog (22./23. 4.): Labot – Žitara vas, Šmihel – Eitweg, Vovbre – Globasnica, Železna Kapla – Klopini, Metlova – Šmarjeta, Šentlenart – Šteben, Grebinj – Rikarja vas
21. krog (29./30. 4.): Šteben – Šmihel, Globasnica – Železna Kapla, Eitweg – Šmarjeta, Klopini – Šentlenart, Rikarja vas – Vovbre, Labot – Metlova, Žitara vas – Grebinj
22. krog (6./7. 5.): Šentlenart – Globasnica, Šmihel – Klopini, Grebinj – Labot, Železna

Kapla – Rikarja vas, Vovbre – Žitara vas, Šmarjeta – Šteben, Metlova – Eitweg

23. krog (13./14. 5.): Globasnica – Šmihel, Rikarja vas – Šentlenart, Grebinj – Metlova, Klopini – Šmarjeta, Šteben – Eitweg, Žitara vas – Železna Kapla, Labot – Vovbre

24. krog (20./21. 5.): Šmarjeta – Železna Kapla, Vovbre – Grebinj, Eitweg – Klopini, Železna Kapla – Labot, Šmihel – Rikarja vas, Šentlenart – Žitara vas, Metlova – Šteben

25. krog (27./28. 5.): Grebinj – Železna Kapla, Klopini – Šteben, Žitara vas – Šmihel, Rikarja vas – Šmarjeta, Labot – Šentlenart, Globasnica – Eitweg, Vovbre – Metlova

26. krog (3. 6.): Šmarjeta – Žitara vas, Šteben – Globasnica, Šentlenart – Grebinj, Železna Kapla – Vovbre, Metlova – Klopini, Šmihel – Labot, Eitweg – Rikarja vas

SMUČARSKI POLETI

Nov svetovni rekord – 225 metrov!

Planiška letalnica je spet pisala zgodovino: Avstrijec Andreas Goldberger je kot prvi človek v zgodovini smučarskih poletov poletel na 225 metrov in s tem izbrisal komaj dva dni star svetovni rekord svojega do tedaj neznanega rojaka Thomasa Hörla, ki je na treningu dosegel daljavo 224,5 metra. Goldberger je nov svetovni rekord postavil v drugem skoku moštvene konkurence, že v prvem je pristal pri 223,5 metra.

Veliki kristalni globus, nagrado za najuspešnejšega smu-

čarskega skakalca v tekmovalni sezoni 1999/2000, je osvojil Nemec Martin Schmitt pred Widhölzom in Ahonenom, majhni kristalni globus za naboljšega letalca v sezoni 1999/2000 pa je prejel Sven Hannawald.

Z dvema svetovnima rekordoma ter s številnimi poleti čez 200 metrov je izredno dobro organiziran finale svetovnega pokala v Planici vsekakor izpolnil pričakovanja tako organizatorjev kot tudi blizu 150.000 obiskovalcev, ki so v Planici doživeli vrhunsko športno prireditev. I. L.

ŠPORTNE VESTI

Odbojka

Moška ekipa SK Dob po tretji zaporednji zmagi proti Feldkirchu (3 : 1, 17/25/21/22) sedaj tekmuje za mesti 5 oz. 6 v zvezni ligi. Nasprotnik bo predvidoma SVS Sokol, ki proti Hypo Celovec vodi že z 2 : 0. Prvi tekmovalni termin pa bi bil v sredo, 5. aprila, na tujem proti Sokolu. V polfinalu zvezne lige pa imata najboljši možnosti za vstop v finale ekipe Bayernwerk Dunaj (vodi z 2 : 0 proti Ennsu) in Salzburg (2 : 1 proti Tirolu).

Možnost, da ženski ekipi SK Dob uspe uvrstitve v 1. zvezno ligo, pa je le še teoretičnega značaja. Dobljanke so bile konec tedna poražene od Feldkircha z 2 : 3 (25/23/20/22/-7), tako se je glasil tesen rezultat, ekipa pa je s tem še vedno na zadnjem mestu play-offa. Naslednja tekma bo v soboto, 25. marca, ob 16. uri na tujem proti Celovcu/AVC.

Košarka

Mini I

KOŠ – Würthersee Piraten 35 : 60 (12 : 42) / Rutar Andrej (19), Hobel (7), Rutar Matej (5), Kropiunik (4)

WSG Radenthein – KOŠ 30 : 53 (13 : 28) / Kropiunik (20), Rutar A. (14), Kocman (12), Rutar M. (7)

Mladinci

BBC Wolfsburg – KOŠ 72 : 89 (37 : 42) / Brezavšek (30), Rozman (23), Gomez (11), Schiemann (9), Stukelj (8), Vavti in Brumnik Marko (po 4)

Kolesarjenje

Po dobrih etapnih uvrstitvah (4. in 6. mesto) med močno konkurenco na dirki »Volta ao Algarve« na Portugalskem (zmagovalec Alex Zülle) je Petra Wrolicha sedaj dohitela smola. V petek je zbolel in moral odpovedati dirko v Bruslju. Wrolich: »Razočaran sem, bil sem zelo motiviran in sedaj moram ponovno priti v formo. Že večkrat sem vigredi zaradi boleznih moral pavzirati, to pa seveda učinkuje na mentalno razpoloženje.« Ta teden ima »Paco« na sporedu dirko »Memorial Cecchi Gori« v Italiji, odvisno pa bo od zdravstvenega stanja, ali bo sploh na startu. T. G.

Šah

Od 25. marca do 2. aprila bo v prostorih Casino Bled potekal tradicionalni 21. šahovski festival. Organizatorji blejskega festivala pričakujejo med udeleženci šahiste iz Slovenije, sosednjih držav in vse Evrope – na lanskem jubilejnem 20. šahovskem festivalu na Bledu je sodelovalo več kot 200 šahistov iz 17 držav. S. K.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 104

Silvo Kovač

A. Praznik – S. B. Banfalvi

2. Vidmarjev dop. memorial 1996/99

V španski otvoritvi so bele figure zagospodarile na kraljevem krilu in nevarno ogrozile črnega kralja. Črni poizkusa s protiigro na damskem krilu in s skokom črnega skakača pregnati belo damo s kraljevega krila. Beli, ki je na potezi, se ne sprijazni z umikom dame, temveč krene v odločil-

ni napad na črnega kralja. Kako poteka zmagovita kombinacija belega, ki tako uspešno stre orehovo lupino?

Rešitev št. 103

Kmet več ne zagotavlja črnemu avtomatske zmage. Še posebej ne po »logičnem« nadaljevanju 1...a5 2.Kg7b4 3.ab4 ab4 4.Kh7: b2 6.h7 b1D 7.h8D Db2+ z očitnim remijem. Če po prvi pravilni potezi 1...Kd6! pa se beli znajde v tečem položaju: 2.g4 a5 3.Kg7 Ke7 4.Kh7: Kf7 in belemu je zdaj zadnje upanje pat! 5.g5 a4! 6.Kh8 b4 7.h7 Kf8! z brezpogojno nujnico. Po 8.ab4 a3 črni kmet zakoraka v novo damo na polju a1 in matira belega kralja na h8!

